

Dialog s díly

Praha, Galerie kritiků, 5. 5. – 31. 5.

„Okno existuje v přírodním stavu,“ říkal André Breton, který se domníval, že zrak má absolutní prvenství nad jazykem a že oko je nástroj, kterým lze bezprostředně uchopit svět. Schopnost objevovat, žasnout, udivovat se nad světem je povaze umělce vlastní odněpaměti.

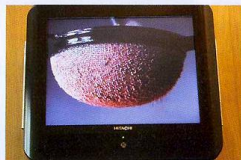
Výstava Spectator novus (Nový divák) představuje ohnisko setkání na ose Paříž – Praha, které bylo kdysi plodné a významné pro evropskou tvorivost. Výstava sdružila umělce z různých oblastí, kteří zakoušeli stejnou globalizaci znaků a jejich zprostředkování médií, avšak v různých kontextech: společně je jim především to, že jsou pozorovatelé vrženými a zapuštěnými do skutečnosti.

Spectator novus zkoumá jaké postavení zaujmají umělci a diváci v globalizované společnosti. Umělec v ní funguje jako pozorovatel sám sebe, přitom se konfrontuje s ostatními pozorovateli, stává se zároveň subjektem i objektem díla. Okolo tohoto paradoxu „sebe pozorovatelské projekce“ skloubeného se světem sdílených znaků se setkávají rozmanité praktiky. Skrze pohled umělců můžeme v jejich dílech vytušit, jak se globalizovaná společnost,

jako je ta naše, stává součástí požadavku na znovuosvojení si lidských hodnot.

Filomena Borecká zakládá svou práci na žité zkušenosti, sama sebe svou tvorbou překvapuje, žasne nad emotivní silou, která vstupuje do jejího díla a formuje je. Mirjam Fruttiger tvoří svět, v němž se zdá,

jako by předměty žily a existovaly na základě vlastního rytmu a zákona, jako by teprve nastávaly a proměňovaly objekt, který se nenechá nikdy reálně uchopit. Způsob tvorby děl Baptiste Debombourg pohrává s propustností hranic mezi uměleckou a průmyslovou oblastí, již stvrzuje, že se umění vписuje do společnosti. Zdroj fantastického světa Ladislava Gaživého se nachází ve street artu – autorka maluje svobodným způsobem na velké plochy zdí, její technika se nalézá na pomezí kresby a malby. Pohled Théodore Chryssikos je namířen na společnost, která vyznívá její fantazii, zabývá se tvorbou dokumentů o vlastním každodenním životě, přičemž postupně vytváří jakousi mytologii zachycující jedinečným pohledem dějiny. Zkoumá a snaží se znovu interpretovat lidské jednání zakryté za historickými údálostmi pomocí nových médií. Milan Cais

Maxime Thieffine, *Les niveaux de gris* (Úrovně šedé), 2008, video, DVD, 00:08:30

Milan Cais, z cyklu *Nosiči vzpomínek*, 2009, dřevo, kombinovaná technika, 150 x 100 x 30 cm

přioravil dílo o paměti, které se váže na historii a opírá se o vývoj médií, konkrétně ve vztahu k hudbě. S Jakubem Nepřašem se noříme do světa, jenž je budován jako osobitý labyrint sestavený z objektů a vytvářející neznámé formy života. Barbora Klimová svými citacemi zkoumá vztahy mezi prostorem veřejným, soukromým

Baptiste Debombourg, *Chips*, 2009, sklo, vzadu Filomena Borecká, *Společný dech*, 2009, zvukový objekt, papír maché, kov, na zdi *Méristèmes* (Kmenové buňky), 2007, tužka, papír, 164 x 112 cm

a časoprostorem. Estefania Peñafiel Loaiza pracuje na obraze-objektu jako na stopě, která je pomnívková a mizí. Tvoří tedy práci o paměti, o viditelném, nevyřčeném, které vyzývá k udržení v paměti všeho, o němž bylo dáno k vidění. Daniel Pitín maluje znepekující situace inspirované filmovými dekoracemi, své postavy umísťuje do virtuálního prostoru, do ozvláštněného rámce umrtněného času, v němž jedná mimo skutečný prostor destabilizuje uchopení reality. Maxime Thieffine je přitahován reklamními obrazy, které jsou nedílnou součástí městské krajiny. Snaží se porozumět, jak se pohled na město jeví nejen jemu jako tvůrci, ale i divákovi. Anne-Laure Maison se pohybuje na pomezí voyeurismu. Autorka sleduje dění za rozsvícenými okny, pozoruje svět druhých, loví fragmenty každodenního života, vyskládáním obrazu z odlišných míst tvoří novou stavbu. Její fotografie jsou oknem do nitra věci, do soukromí lidského světa.

Linie, která tmeří tyto umělce, je rozmanitost – v uměleckém přístupu, ve vnímavosti, zaujetí či ve výběru oblasti pozorování. Tato jedinečnost pohledu, která se stává částí celku, sjednocuje a noří nás do sdíleného světa. A jak říká Gérard Larnac: „Jestliže se člověk dívá individuálně, vidí kolektivně.“

Francesca Spanò.

překlad z francouzštiny Felix Borecký